

módjuk, másfelől pedig Arad város területének faunájából csakugyan újak s még eddig feljegyezve sehol sincsenek. *Dr. Daday J.*

16. **A vásárhelyi vitriólos tőzeg vegyi összetétele** az „Értesítő múlt számában hibásan közöltetvén, itt adom a helyesbitett adatokat. I. A bécsi bir. földt. intézetben végzett vegyelemzés szerint a) a víz által kivonható részben van:

Vas-oxydul	17·92 ⁰ / ₀ ,
Kénsav	20·50 ⁰ / ₀ ,

a mi 37·88⁰/₀ kénsavas vas-oxydulnak, vagy 69·28⁰/₀ vas-vitriólnak ($FeSO^2 + 7H^2O$) megfelel, 0·54 % kénsav maradékkal, mely mészhez van kötve gypsz alakjában.

b) A víz által oldhatlan maradékban van még:

Kén	5·63 ⁰ / ₀ ,
Vas	7·30 ⁰ / ₀ .

Ez megfelel 9·87⁰/₀ még föl nem bomlott vaskénegnek s még 3·06⁰/₀ vasnak, mely víz-tartalmú vas-oxyd alakjában van jelen.

II. A Budapesten Dr. Wartha V. felügyelete alatt Fauser Ernő által véghezvitt vegyi vizsgálat eredménye. 100 gramm anyagnak víz-kivonatában találtatott:

Kénsavas vasoxydul (vasgálicz)	24·44 ⁰ / ₀ ,
Kénsav	13·3 ⁰ / ₀ .

A talált vasgálicz mennyiségének megfelelő kénsav csak 7·04⁰/₀-ot tévén, a 6·26⁰/₀ kénsav-többlet a jelenlevő timföldhez mint timsó, a mészhez mint gypsz, és a natriumhoz mint glaubersó van lekötve.

III. A Kolozsvárt Dr. Fabinyi R. felügyelete alatt Gáspár János által véghezvitt vegyi vizsgálat.

A 120 ⁰ C.-nál kiszáritott anyagból közvetlenül kilúgozott vasgálicz mennyisége	44·98 ⁰ / ₀ ,
a gypsz mennyisége	1·61 ⁰ / ₀ ,
az anyalúgban visszamaradt vasgálicznek mennyisége végre	32·79 ⁰ / ₀ .

Ezen vegyelemzési eredmények természetesen nem elég részletesek arra, hogy a franzensbadi és marienbadi u. n. Moorerde pontosan meghatározott vegyi összetételével összevessük; de a vásártelki tőzegnek gyógyalkalmazása a jegenyei fürdőben nemesak kívánatossá, de okvetlenül szükségessé teszi, hogy ezen anyagnak lehetőleg pontos vegyelemzése minél előbb eszközöltessék. *Dr. Koch.*